

**Trajnostni razvoj kot pomembna vzgojno
izobraževalna dejavnost, s katero se učimo
spoštovati sebe in svoje okolje**

Kristina Burger

OŠ Brusnice

Kostanjevica na Krki, 31. 5. 2025

CILJI TRAJNOSTNEGA RAZVOJA

- Spodbujati zdravo življenje in dobro počutje v vseh življenjskih obdobjih.
- Razumeti, kaj je zdrava prehrana, zagotoviti boljšo prehrano in spodbujati odkup hrane od lokalnih pridelovalcev.
- Razumeti pomen vode za življenje in hkrati skrbeti za čisto vodo ter s tem ohranjati velike vodne ekosisteme.
- Razumeti, zakaj prihaja do podnebnih sprememb, in se zavedati njihovih posledic, če ne bomo pravočasno ukrepali.
- Smiselno ločevati odpadke in skrbeti za urejenost okolice, v kateri živimo.
- Spodbujati kritično mišljenje in preudarno ravnati z odpadki oz. zmanjšati njihovo količino v vsakdanji rabi.
- Razumeti posledice onesnaževanja, divjih odlagališč.

DEJAVNOSTI ZA DOSEGANJE CILJEV

ODPADKI

- 2.12 milijardi ton odpadkov letno
- zavržemo še uporabne stvari
- vsako leto proizvedemo 3 % več odpadkov kot prejšnje leto
- recikliramo:
 - papir, karton in lepenka,
 - obleke in tkanine (naravne in umetne),
 - različne vrste plastike,
 - steklo,
 - organski oz. biološki odpadki (olupki zelenjave in sadja, gnilo sadje in zelenjava ter ostanki hrane)
 - kosovni odpad
 - nevarni odpad

ODPADKI

ODPADKI

ODPADKI

HRANA

- 24. april slovenski dan brez zavržene hrane
- tretjina vse hrane (na svetovni ravni) se zavrže, tj. 2,3 milijarde ton hrane letno
- leta 2023 je prebivalec Slovenije zavrzel povprečno 78 kg hrane
- 40 odstotkov užitnega dela
- 60 odstotkov pa je neužitne hrane (kosti, olupki, jajčne lupine, idr.)

HRANA

19.2.
- Malica: 6,4 kg (5 kg obupa
pri od jaje) samopostrejni
zosteri
- kosilo: 18 kg ~ kruh + maslo (zajeto) + solata, jela
SKUPAJ: 24,4 kg

5.3.
- malica: pros 4 kg
- kosilo: lubenica + števci 16,4 kg

Skupaj: 20,40 kg

12.3.
- malica: kruh, sirni nemaz, bela čava, čaj
- kosilo: žveki, meso, zelenjava
skupaj: 20,30 kg

Malica: pico, jaj, mleko (1 kg)
kosilo: hane omake, valki,
odeca pesa, cukie (7,30)
SKUPAJ 8,30 kg

Malica:
joqurt in korenfleks (7 kg)
Kosilo:
Pise krompir, bučke na
žaru, ševarjici (16,5 kg).

Tehtali smo 30.1.2020

- malica: 6,230 kg prsting
- kosilo: 12,07 kg obara + tortica
skupaj: 18,3 kg

6.2.2020

- malica: 12,190 kg domači izdelki
- kosilo: 12,810 kg riž + grah
mexu + koren
solata

Skupaj 25 kg

13.2.

- malica: 0 kg (joqurt in karniči)
- kosilo: 6,9 kg polenta,
mexu, omaka in solata
SKUPAJ: 0 kg + 6,9 kg = 6,9 kg

HRANA

STIK Z NARAVO V MOJI DOMOVINI

MOJA DOMOVINA JE NARAVNOST PRELEPA! RAD JO IMAM IN NE BI JE ZAMENJAL ZA NOBENO DRUGO. IMA VSE: POLJA, NA KATERIH SE V VETRU POZIBAVA BELA AJDA, GOZDOVE, KI SE RAZPROSTIRAJO DALEČ NAOKROG IN KAŽEJO SVOJO MOGOČNOST, HRIBE, KI ČAKAJO NA POHODNIKE, IN ŠE BI LAHKO NAŠTEVAL. TO JE MOJA DOMOVINA SLOVENIJA. SEM FANT, KI ŽIVI V NOvem MESTU. ŽIVIM VSAKDANJE ŽIVLJENJE. HODIM V ŠOLO, GREM DOMOV, NA KOŠARKO, PRIDEM DOMOV ... VEDNO SE VESELIM STOPITI IZ CONE NERVOZE, KJER VES ČAS GLEDAMO NA URO, SE VOZIMO Z AVTOM IN ZAPADEMO V KOLONO, DOLGO KOT KAČA, V KATERI SE PREMİKAMO KOT POLŽI. VEDNO RAD GREM DO BABICE IN DEDKA NA PODEŽELJE TER UŽIVAM V HLADNEM VETRIČU, KI MRŠI MOJE LASE. KO SEM PRI BABICI, VEDNO JEM HRANO, KI JO SKUHA, Z NAJVEČJIM UŽITKOM, SAJ VEM, DA SO SESTAVINE NJENE, SOSEDOVE ALI PA OD BLIŽNJEGA KMETA. KO PA SEM V MESTU, SE VEDNO SPRAŠUJEM, KOLIKO ČASA JE HRANA POTREBOVALA DO SLOVENIJE, KOLIKOKRAT JE BILA POŠKROPLJENA Z RAZNIMI ŠKROPI IN ALI JE SPLOH UŽITNA! PRI BABICI NA PODEŽELJU JE VSE DRUGAČE. NA TRAVNIKIH VIDIM KRAVE, KI SE PASEJO IN ČAKAJO, DA JIH LASTNIK POMOLZE, V MESTU PA VIDIM KRAVO LE NASLIKANO NA TUJEM TOVORNJAKU, POLNEM TETRAPAKOV MLEKA. NA PODEŽELJU VIDIM LOVCA, KI SE NASMEJAN VRAČA IZ GOZDA Z ZAJCEM V ROKI, V MESTU PA ZAMRZNJENEGA ZAJCA, KI GA JE TREBA LE ŠE VREČI V PEČICO.

STIK Z NARAVO JE VEDNO POMEMBEN DEJAVNIK ZA RAZPOLOŽENJE. V VASI SE VEDNO POČUTIŠ DOMAČE TER DOBRODOŠLO, V MESTU PA SE POČUTIŠ, KOT DA TEKMUJEŠ ZA PREŽIVETJE. TUDI ZATO BOM NEKOČ ŽIVEL NA VASI, SAJ JE MOJA DOMOVINA TAM NAJLEPŠA.

LIN LUZAR

DOMAČE IN ZDRAVO

VSAK POMISLI NA NJIVE, VRTOVE, TE STVARI ...
MARSIKDO PA POMISLI
NA MUČENJE,
DELO IN SE ZMRAZI.

ŽELUJO SI DOMAČE DOBRE JEDI,
V MESTU SE TEŽKO
KAJ TAKEGA DOBI.

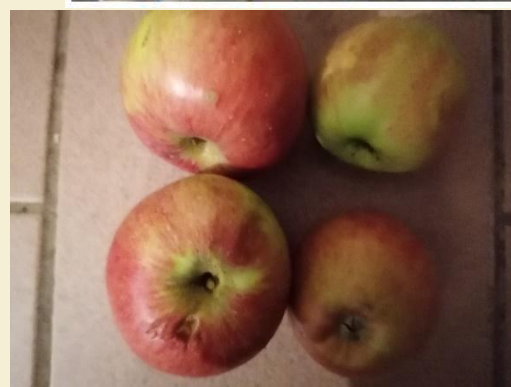
PRAVI, DA JE ZDRAVO,
TO POSKUSITI ŽELI,
KO NA KMETIJO VSTOPI,
SI JO TUDI ON ŽELI.

MALO POGLEDA,
A ODPRAMI SE STRAN,
SAJ ZGLEDA GRDO,
V TRGOVINI PA TEGA JE MANJ.

TA PESEM GOVORI,
KAKO LJUDEM PRAV NI,
DA OBTOLČENE STVARI
NA KMETIJI DOBI.

JEJTE ZDRAVO, DOMAČE,
S ŠČEPCEM SOLI,
NE BO VAM ŠKODILO,
VERJEMITE MI!

TINKARA MEDLE

ELEKTRIKA IN ENERGIJA

- pridobivamo jo iz različnih energetskega virov
 - leta 2023 je poraba v gospodinjstvu znašala 4079 kWh
 - v gospodinjstvu lahko sami poskrbimo in varčujemo z energijo in posledično vplivamo na onesnaženost okolja
-
- razredni energetik
 - peš v šolo
 - obisk gospoda, ki ga je stresla elektrika
 - elektrarne

PODNEBNE SPREMEMBE

- predstavljajo enega največjih izzivov, s katerimi se sooča človeštvo v 21. stoletju
- globalno segrevanje se nanaša na dvig povprečne globalne temperature blizu Zemljinega površja
- Zemlja se je v zadnjih 150 letih segrela za približno 1 °C
- morska gladina se je v 20. stoletju dvignila za približno 20 cm
- človeška dejavnost je glavni krivec za zaznano segrevanje v zadnjih desetletjih
- vročinski vali bodo pogostejši in dlje trajajoči
- ekstremne padavine
- ledeniki bodo izginjali in gladina morja se bo višala
- Živa bitja se s težavo prilagajajo spremembam
- širijo se invazivne vrste
- ekosistemom se manjša odpornost

PODNEBNE SPREMEMBE

Velike Brusnice, 2.11.2010

Neža Lečelič
Gorenji Suhadolc 4
8321 Brusnice

Ministrstvo za okolje in prostor
Dunajska cesta 48
1000 Ljubljana

Spoštovani!

Pišem vam, ker me skrbi, da naš planet ne bo več tako čist. Na televiziji, radiju in na telefonu govorijo kaj se bo zgodilo s našim planetom. Na svetu je veliko tovare, ki spuščajo dima v zrak. Živali nimajo domov, hiše. V gozdovih ~~sploh~~ ni več veliko živali. Le nekaj leti ~~sploh~~ ne bo več gime, ker se temperature višajo. Ukrepite, da bo naš svet spet tako čist kot včasih. V tovarnah naj ne spuščajo dima. Ne podirajte dreves in ne ubijajte živali.

Lep pozdrav

Neža Lečelič

Velike Brusnice, 2.11.2021

Maks Vren
Brusnice 17
8321 Brusnice

Ministrstvo za okolje in prostor
Dunajska cesta 48
1000 Ljubljana

Spoštovano Ministrstvo za okolje in prostor

Želim vam povedati, da me skrbi, kako bo v prihodnosti. Moji otroci ~~sploh~~ ^{odstavek} ne bodo videli nekaterih stvari. ^{bolj} Želim, da vsaj malo popravite naš svet, da ~~popravite~~ ^{popravite} nekatere tovarne. Odpravite plastiko in ostale smeti iz mojega sveta. Rešite naš svet, da bo ostal še vedno enak kot pred leti in, da bo bil čist.

Lepo vas pozdravljam,

Učenec Maks Vren

START

- name: "Let's do it"
- goal is to create a clean and healthy planet.
- started in Estonia
- in 2008 fifty thousand people came together to clean up the whole country

LET'S DO IT!

- countries have followed Slovenia's example
- over ten million people joined from different countries

OVENIA

- in 2010 to collect rubbish
- 12 they did it again
- of population helped
- of them cleaned the mountains
- cleaned Slovenia's Karst caves
- cleaned the bottom of the rivers
- lakes

LET'S CLEAN THE WORLD!

MEDIA IN SLOVENIA

- the project was reported on media
- it reached 99% of the population
- the biggest environment project in Slovenia's history

LJUBLJANA

- first capital in the European Union
- they had zero waste policy
- their goal is to recycle more than 80%

KAJ JE KISLI DEŽ?

DEŽ

POSLEDICE

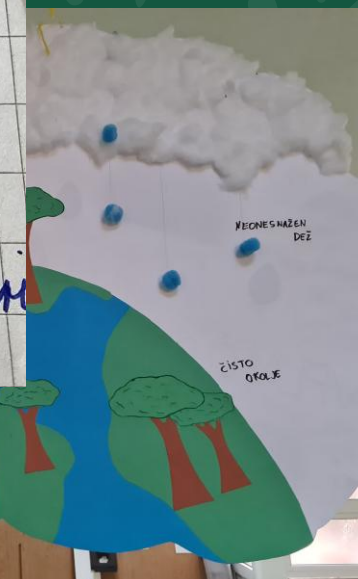
ČLOVEKA

Da bi naša planeta bila čista in zdrava, moramo biti pozorni na okolje. Če ne bomo, bo naš svet postal bolj onesvečen in bolj nevarno živeti. Zato moramo biti pozorni na okolje in se truditi, da ga ne onesvečimo.

Čistota je naša odgovornost.

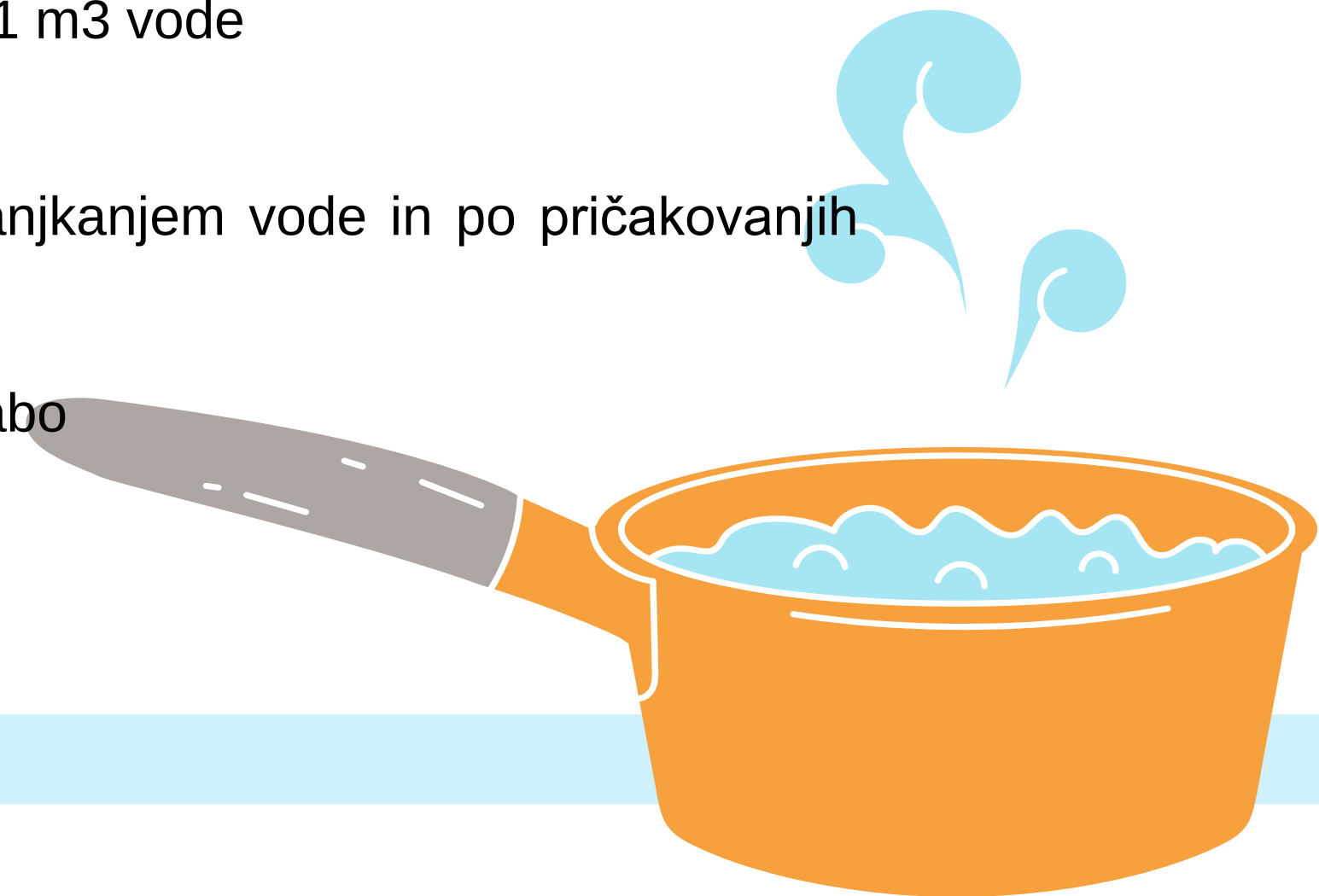
Čistota je naša odgovornost.

Čistota je naša odgovornost.

VODA

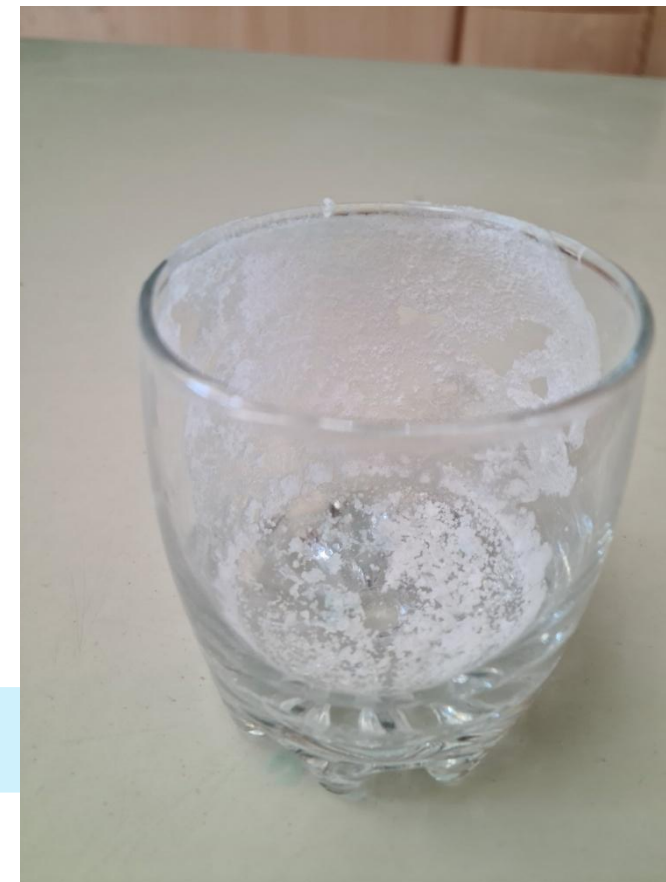
- 71 % površine Zemlje => od tega samo 2,5% pitne vode
- pitna voda : namenjena pitju, kuhanju, pripravi hrane ali za druge gospodinjske namene; higiena
- po letu 1980 večina gospodinjstev priklopljena na javni vodovod => poraba vode se močno poveča
- leta 2023 je vsak prebivalec Slovenije v povprečju porabil 61 m³ vode
- na svetu je 2,2 milijarde ljudi brez varne pitne vode
- polovica svetovnega prebivalstva se sooča s hudim pomanjkanjem vode in po pričakovanjih bodo te številke še narasle
- na Zemlji je zgolj 0,5 odstotka celinskih voda, ki so za uporabo

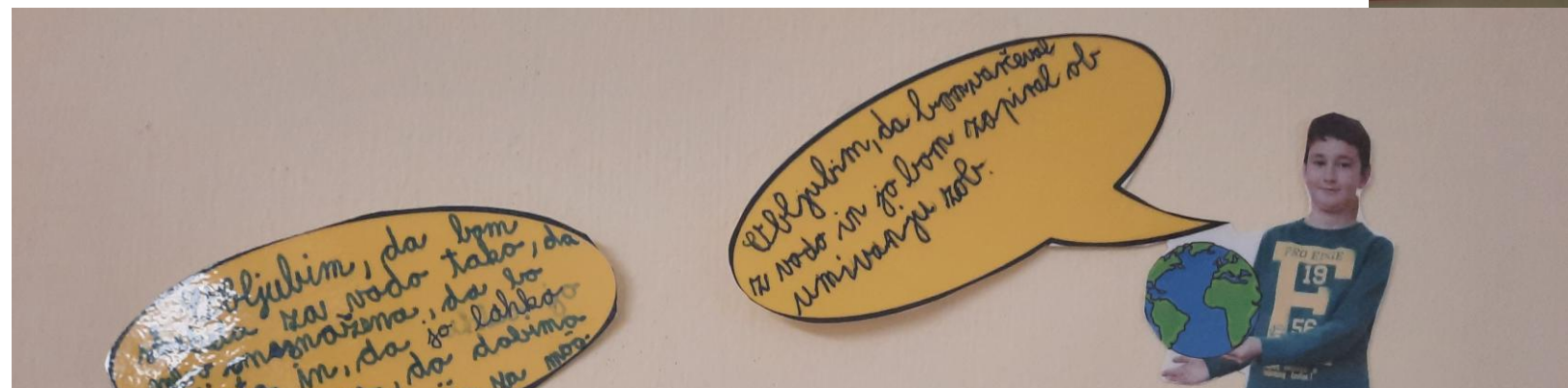
VODA

VODA

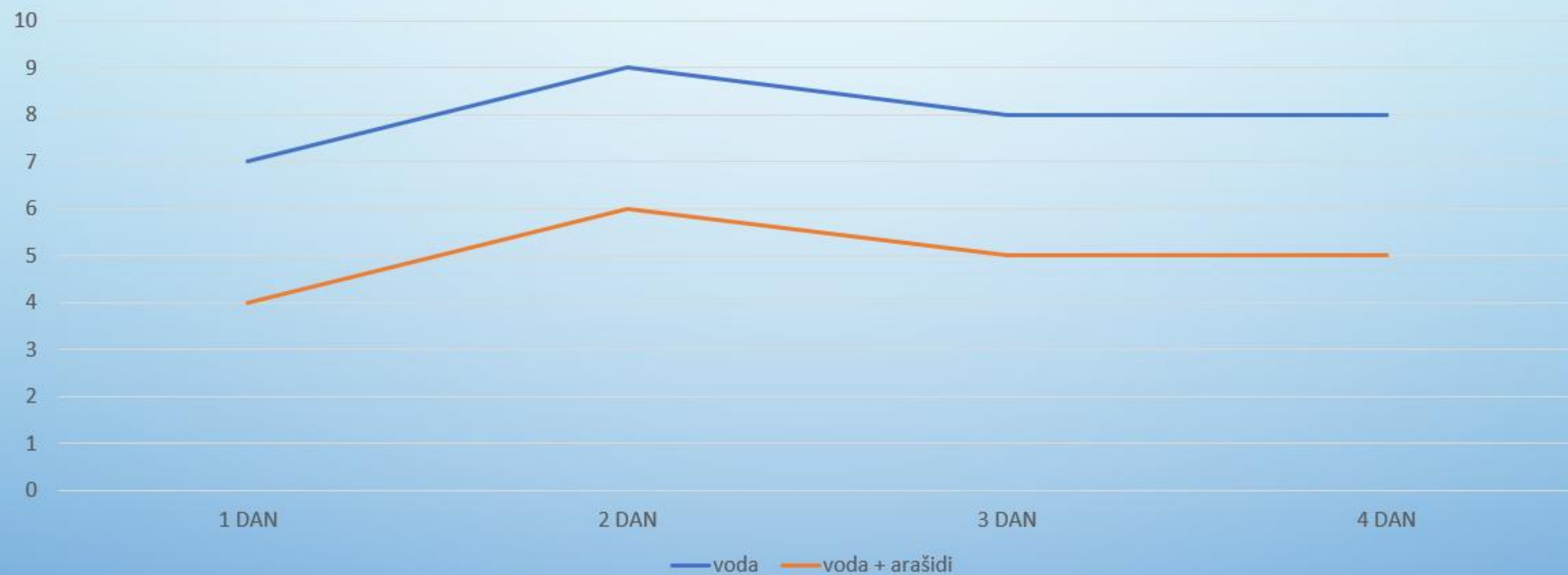

VODA

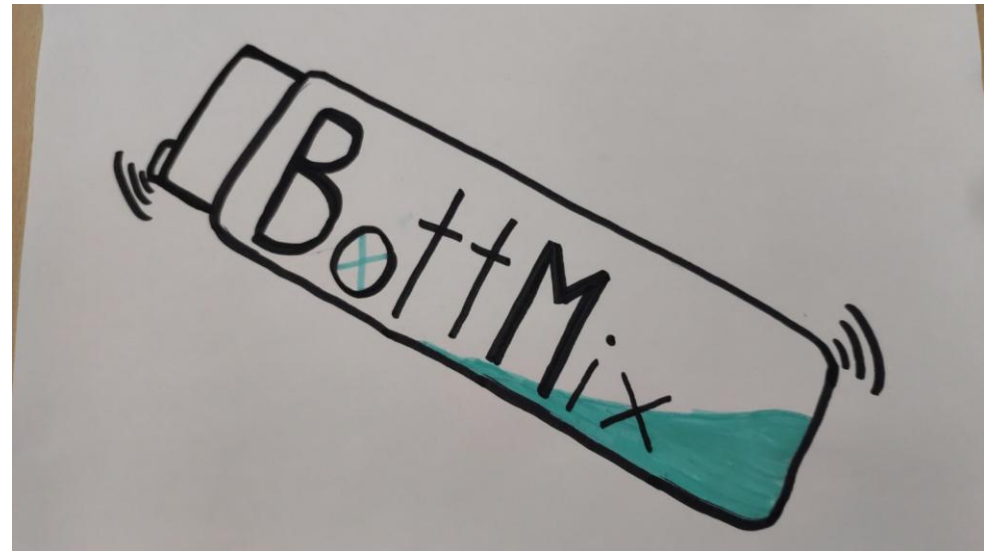

GRAFIČNI PRIKAZ POIZKUSA

Primerjava količine urina z soljo in brez soli

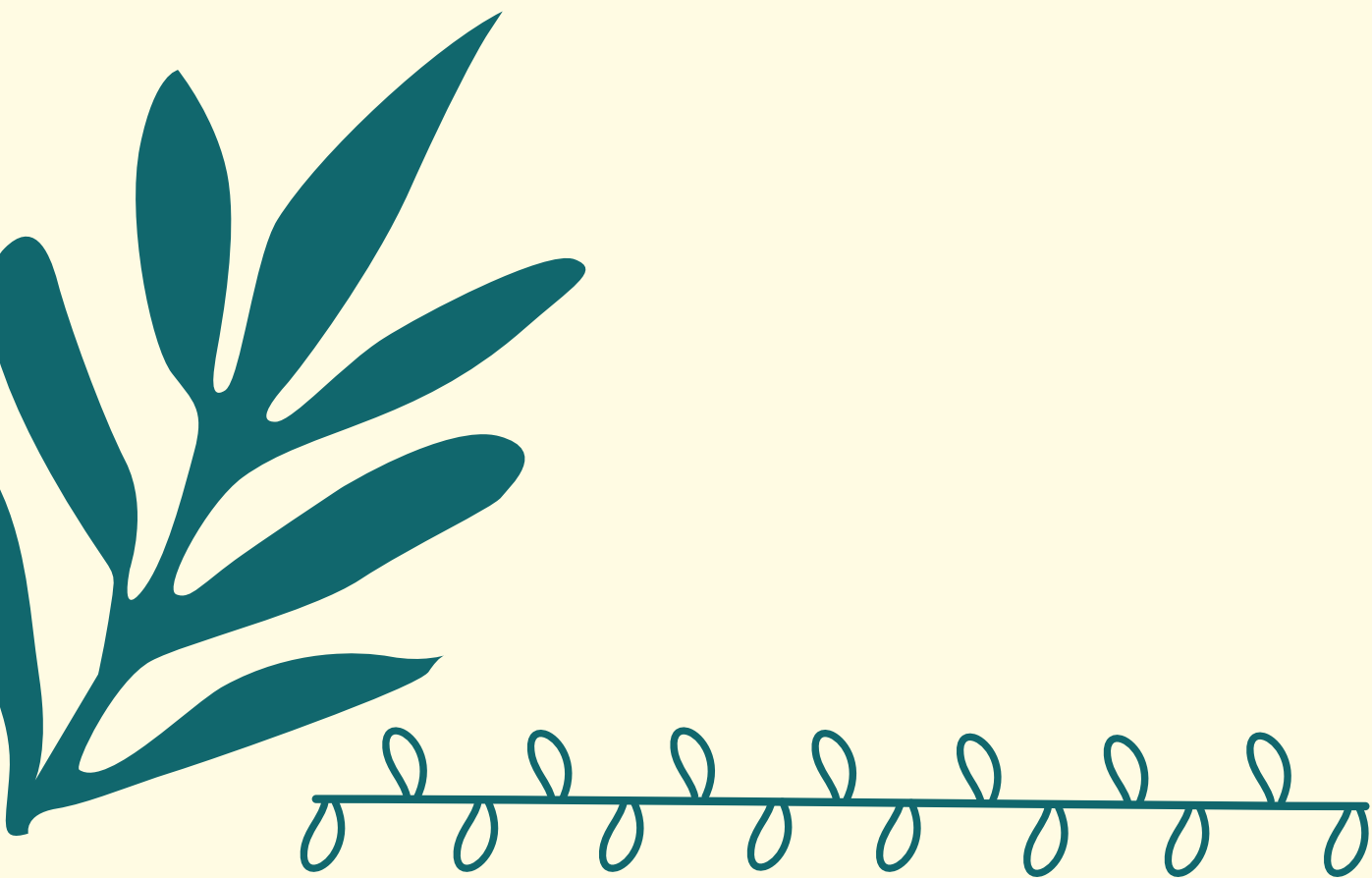

VODA

ZAKLJUČEK

- telovadba, umivanje rok
- poznavanje izvora hrane
- pravilno ločevanje odpadkov – uporabnost
- varčevanje z vodo
- v šolo peš, s kolesom
- varčevanje z elektriko
- razumevanje globalnega segrevanja

VIRI IN LITERATURA

- Ekošola, Elektro energija (b. d.). *Električna energija in njeni porabniki*. <https://ekosola.uki.si/uploads/2010-08/Gradivo-Informiranje-o-varcevanju-z-elektricno-energijo.pdf>
- Ekošola, Podnebne spremembe (27. 6. 2024). *Ali mladi razumejo, kakšen je vpliv podnebnih sprememb na naravo in svet okoli nas? Kako jim razložiti, da lahko naša dejanja povzročajo ali blažijo podnebne spremembe? In obratno – kako podnebne spremembe vplivajo na naša življenja?* <https://ekosola.si/podnebne-spremembe-24-25/>
- Gasparini, B., Dütsch, M., Gorenc, T., Jóna, V., Peloza, J. (2021). *WTF so podnebne spremembe*. Ljubljana: Mladinska zveza Brez izgovora Slovenija.
- Mazoyer, A., Marie, O. (2022). *Vzgoja in izobraževanje za trajnostni razvoj*. UNESCO in Slovenska nacionalna komisija za UNESCO. Zavod Republike Slovenije za šolstvo, Ljubljana.
- Evropska komisija (b. d.). *Posledice podnebnih sprememb*. https://climate.ec.europa.eu/climate-change/consequences-climate-change_sl
- Kalin, K., Žitnik, M. (26. 9. 2024). *Zavrgli za okoli desetino več odpadne hrane kot leto prej*. Republika Slovenija Statistični urad. <https://www.stat.si/StatWeb/News/Index/13128>
- Levstek, M. (16. 9. 2021). *Varčujmo z vodo, da ne bo prepozno!* <https://sdzv-drustvo.si/novice/varcujmo-z-vodo-da-ne-bo-prepozno/>
- Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (24. 4. 2023). *24. april je slovenski dan brez zavržene hrane*. <https://www.gov.si/novice/2023-04-24-24-april-je-slovenski-dan-brez-zavrzene-hrane/>
- Ministrstvo za zdravje (b. d.). *Kakovost pitne vode*. <https://www.gov.si teme/kakovost-pitne-vode/>
- Parker, S. (2004). *Opadki in recikliranje*. Murska Sobota: Pomurska založba.
- Surovina, družba za predelavo odpadkov d.o.o. (b. d.). *Ločevanje odpadkov – Kakšne vrste odpadkov poznamo? Kako pravilno izvajamo ločevanje odpadkov?* <https://www.surovina.si/dejavnosti/locevanje-odpadkov>
- SURS (b. d.). *Voda*. <https://www.stat.si/StatWeb/Field/Index/13/113>
- Trajnostna energija (b. d.). *Koristni nasveti za varčevanje z energijo v gospodinjstvih*. <https://www.trajnostnaenergija.si/Trajnostna-energija/Var%C4%8Dujte/Koristni-nasveti/koristni-nasveti-za-var%C4%8Devanje-z-energijo-v-gospodinjstvu>
- Vodna agencija (22. 3. 2024). *Svetovni dan voda 2024*. <https://vodnaagencija.org/svetovni-dan-voda-2024/>

HVALA ZA POZORNOST

Kristina Burger

OŠ Brusnice

31. 5. 2025

